

Časopis Veterinární univerzity Brno

VITA UNIVERSITATIS

5 • 2021

Prof. MVDr. Alois Nečas,
Ph.D., MBA zvolen rektorem
na další období

obsah

téma

Profesor Nečas zvolen rektorem
na další čtyřleté období **1**

V. Večerek

Projev prof. Nečase při volbě rektora
univerzity na další funkční období **2**

A. Nečas

informace

Konference Ochrana zvířat
a welfare 2021 **8**

E. Voslářová

fakulty

Animal Welfare, Veterinary Ethics and
Law and Communication Skills
VetNEST Summer School 2021 **12**

E. Voslářová

Přednáška o managementu zoo
populací přilákala velké množství
studentů **14**

M. Volfová

Výzkum zaměřený na sociabilitu
koček v útulku realizovaný na VETUNI
prezentoval světově uznávaný
mezinárodní populárně naučný časopis
New Scientist **16**

E. Voslářová

Prof. Ing. Voslářová, Ph.D. mezinárodním
expertem EFSA pro welfare zvířat **17**

V. Večerek

Spolupracujeme s Ukrajinou **18**

I. Literák, J. Škrábal, Š. Krejčí

události

Zlaté diplomy 2021 **22**

K. Kovářik, J. Doubek

horizonty

Foto z prostředí veterinárního
vzdělávání **26**

Foto z prostředí veterinárního výzkumu **28**

Foto z veterinární praxe studentů **30**

Foto ze studentského života **32**

Foto vztahu člověk a zvíře **34**

VITA UNIVERSITATIS

časopis
Veterinární univerzity Brno

5 2021
XIV. ročník

Vydává:

Veterinární univerzita Brno
Palackého tř. 1946/1, 612 42 Brno

Vychází:

6x ročně

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek,
CSc., MBA – předseda
Ing. arch. Gabriela Chmelařová
Mgr. Jana Doleželová
prof. MVDr. Jaroslav Doubek, CSc.
MVDr. Karel Kovářik
Karolína Michalčáková
Bc. Soňa Šmahelová

Redakce:

Tel.: 541 562 010, 724 321 352
vf@vf.u.cz

Sazba:

Martina Petrová, 608 740 583

Jazyková korektura:

Eva Bublová

Tisk:

Tiskárna Didot, spol. s r.o.
www.tiskarna-didot.cz

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 6/21:

1. 12. 2021

Příští číslo vyjde: 10. 12. 2021

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární univerzita Brno

Obálka: Prof. Nečas při vystoupení
před Akademickým senátem VETUNI
foto: S. Šmahelová

Rhinolophus ferrumequinum – vrápenec velký – letní kolonie – samička a její mládě, foto: prof. Pikula

Akademický senát zvolil na příští období do funkce rektora prof. MVDr. Aloise Nečas, Ph.D., MBA

Profesor Nečas zvolen rektorem na další čtyřleté období

Představitelem Veterinární univerzity Brno je rektor univerzity. Podle vysokoškolského zákona funkční období každého rektora trvá 4 roky a opakovaně může být tatáž osoba zvolena do funkce rektora pouze na dvě na sebe navazující funkční období.

Funkční období současného rektora Veterinární univerzity Brno prof. MVDr. Aloise Nečase, Ph.D., MBA započalo 1.2. 2018 a končí tak 31.1. 2022. Tradicí Veterinární univerzity Brno tak je, že v podzimních měsících jednou za čtyři roky volí rektora univerzity na další období.

Volbu rektora univerzity uskutečňuje Akademický senát univerzity. Ten svolal jednání k volbě rektora na 7. říj-

na 2021. Na základě návrhů z akademické obce univerzity bylo konstatováno, že navržen do funkce rektora na další období byl pouze stávající rektor prof. Nečas, jiný návrh akademický senát univerzity z akademické obce neobdržel.

Vlastní volba rektora Veterinární univerzity Brno probíhala podle určeného programu, kdy po představení kandidáta na rektora předsedou senátu, byl prof. Nečas požádán o vystoupení zaměřené na současný stav a další perspektivy rozvoje univerzity. Po projevu kandidáta na rektora probíhala diskuse, při níž prof. Nečas odpovídal na dotazy položené členy akademického senátu.

Na jednání Akademického senátu Veterinární univerzity Brno bylo přítomno 17 členů akademického senátu (z celkového počtu 18 členů). Tajným hlasováním prof. Nečas získal 17 kladných hlasů.

Akademický senát tak navrhne prof. MVDr. Aloise Nečase, Ph.D., MBA do funkce rektora na další čtyřleté období od 1. 2. 2022 do 31. 1. 2026. Rektor je jmenován do funkce prezidentem České republiky. Předpokládá se, že se jmenování uskuteční koncem ledna 2022.

text: Vladimír Večerek
foto: Vladimír Večerek

Projev prof. Nečase při volbě rektora univerzity na další funkční období

Vážené senátorky a senátoři, studentky a studenti, kolegyně a kolegové, vážení přítomní,

před čtyřmi lety jste mne zvolili do čela naší jedinečné univerzity, v době nelehké pro naše vysoké učení, avšak s vizí změny k návratu mezi stabilní vysoké školy se standardním akademickým životem a s vizí návratu na cestu rozvoje veterinárního vzdělávání, výzkumu a odborné činnosti srovnatelného s moderními trendy uplatňovanými

na předních evropských veterinárních vysokých školách.

Od této doby uplynuly čtyři roky a rád bych zvýraznil nejvýznamnější momenty tohoto období, ve kterých jsme dosáhli úspěchu v rozvoji naší alma mater.

Především, naše univerzita získala významnou institucionální akreditaci od Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství na deset let, která ji řadí mezi úspěšné národní vysokoškolské instituce.

V pregraduálním studiu jsme úspěšně akreditovali magisterské veterinární studijní programy na 10 let, a také všechny další studijní programy bakalářského a navazujícího magisterského studia.

V doktorském studiu jsme koncipovali novou výzkumně zaměřenou vizí doktorských studijních programů a akreditovali jsme na dalších 10 let obory doktorského studia. Pro studenty doktorských studijních progra-

Předseda akademického senátu zahajuje jednání zaměřené k volbě kandidáta na rektora univerzity

Diskuse členů akademického senátu s kandidátem na rektora před vlastním hlasováním

mů jsme zásadně navýšili doktorandské stipendium.

V celoživotním vzdělávání byly nově zpracovány programy a kurzy dalšího vzdělávání, zejména týkající se atestačního vzdělávání veterinárních lékařů, vzdělávání podle zákona na ochranu zvířat, a bylo dosaženo změny v zákoně o veterinární péči k vydání speciální vyhlášky umožňující univerzitě vzdělávání veterinárních lékařů působících v klinické praxi.

V oblasti výzkumu univerzita úspěšně absolvovala jedinečnou mezinárodní evaluaci výzkumné činnosti provedenou mezinárodním týmem z Evropy a USA. Vymezila nové výzkumné priority. Zřídila univerzitní výzkumnou agenturu ITA, podporující výzkum v nově vymezených prioritách. Rozvíjela meziuniverzitní výzkumné centrum CEITEC a směřuje k založení dalšího výzkumného centra univerzity.

V oborech habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem získala univerzita akreditaci na příštích 10 let od Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství pro nové obory.

V odborné veterinární činnosti se univerzita kvalitativně posunula ve zvyšování úrovně poskytované veterinární péče na klinikách s důrazem na moderní přístrojové vybavení klinik.

V mezinárodní oblasti univerzita prohloubila svoji spolupráci na úrovni

Členka předsednictva Akademického senátu VETUNI vysvětluje postup tajného hlasování

ni Evropy s EAEVE (Evropskou asociací veterinárních fakult a univerzit) a nově pak na úrovni USA s AAVMC (Americkou asociací veterinárních fakult).

Směrem ke studentům univerzita zkvalitnila výukové a studijní prostředí na univerzitě, významně rozšířila možnosti zapojování studentů do výzkumné činnosti prostřednictvím studentských grantů IGA, otevřela možnost studentů zapojit se do výzkumných týmů v rámci ITA, rozšířila zapojení studentů do zkvalitňování výuky prostřednictvím studentských grantů IVA, výrazně znásobila podporu studentům pro mobility do zahraniční formou studentských grantů IMA (i když jejich realizaci utlumi-

la proticovidová nákazová opatření), podporovala sportovní aktivity studentů a jejich realizaci ve významných sportovních setkáních, kde dosáhla řady významných sportovních výsledků, posilovala sounáležitost studentů k alma mater v předcovidové době organizováním studentských a společenských setkání. Společně se studenty jsme si také připomněli a následně množstvím kulturních, sportovních i studentských akcí oslavili 100 let od založení našeho vysokého učení.

V oblasti systému kvality na univerzitě byl nově vypracován povinný komplexní systém vycházející z evropské směrnice regulující kvalitu vysokých školních činností, novely zákona o vysokých školách a prováděcích předpisů

upravujících standardy univerzitního vzdělávání, který vyžadují mezinárodní veterinární společenství, evropské předpisy, národní zákon, MŠMT a také další rozvoj univerzity.

Univerzita pokračovala ve stavební modernizaci areálu, a to formou jak velkých rekonstrukcí celých budov (budova č. 25, č. 31, č. 15), tak také formou dílčích úprav v již stávajících prostorách. Úspěšně jsme dokončili vybudování nových prostorových podmínek pro ústav Ekologie a chorob zo zvířat, zvěře, ryb a včel, dokončujeme rozsáhlou rekonstrukci budovy ústavu Biologie a chorob volně žijících zvířat, úspěšně pokračujeme v rekonstrukci ústavu Chovu zvířat, výživy zvířat a biochemie, máme připravenou rekonstrukci Pavilonu klinik malých zvířat a Pavilonu klinik velkých zvířat.

Podarilo se překonat obtížnosti z minulého období a stabilizovat finance univerzity a univerzita nyní hospodaří podle zřetelných rozpočtových pravidel a podle podrobně vypracovaného transparentního strukturovaného rozpočtu.

Univerzita se nově začala aktivně připravovat na mezinárodní akreditaci očekávanou v roce 2023, pozitivně byla posouzena průběžná zpráva na úrovni EAEVE o přípravě naší univerzity na mezinárodní akreditaci, univerzita implementovala do výuky nové mezinárodní standardy pro veterinární vzdělávání, rozšířila přístup studentů v rámci výuky do databáze klinických případů univerzity, modernizuje mobilní kliniky, zřizuje klinické výukové simulační centrum, posiluje výuku dovedností prvního dne, nově byl nastaven systém praxí pro studenty na úrovni preklinické výuky i klinické výuky u praktických veterinárních lékařů, byl vypracován podrobný postup naplnění mezinárodních požadavků na naší univerzitě vyplývajících z evropských standardů pro veterinární výuku.

Tajné hlasování o kandidátovi na funkci rektora Veterinární univerzity Brno pro další období

Byl stabilizován Školní zemědělský podnik a výsledky jeho činnosti dnes nejen že překračují republikové průměry, ale nově podporují také výuku a výzkum na univerzitě a také finanční stabilitu univerzity.

Ve spolupráci s veterinární profesí jsme dosáhli zásadní změny ve vztazích s Komorou veterinárních lékařů, v předchozím funkčním období byla odstěhována Komora veterinárních lékařů z areálu naší univerzity, dnes se nám však podařilo opět vrátit ke vztahům vzájemné podpory Komory a univerzity. Prohlubujeme také vztahy se Státní veterinární správou a jednotlivými Krajskými veterinárními správami s cílem rozšiřování spolupráce směřující k zvyšování pozitivního vní-

mání celého veterinárního společenství u veřejnosti, orgánů a organizací státní a veřejné správy.

Podařilo se pozitivně naplnit požadavek farmaceutické fakulty přejít na Masarykovu univerzitu a zrealizovat tento velmi obtížný a ve vysokém školství jedinečný proces tak, aby se přesun nedotkl organizačně, provozně anebo finančně veterinárních fakult a veterinární a další činnosti na univerzitě.

Vypracovali jsme novou strategii rozvoje univerzity na příštích 10 let, v níž jsme propojili mezinárodní trendy a požadavky na rozvoj veterinárních univerzit v Evropě, koncepci rozvoje vysokoškolského vzdělávání v národním rozměru danou MŠMT, priority rozvo-

je univerzity vycházející z dosažených podmínek a zkušeností naší univerzity a navazujeme na tradice a současné specifity a výjimečnosti našeho vysokého učení.

Úspěšně se nám podařilo reagovat s předstihem a v odpovídajícím rozsahu na situaci související s šířením pandemie COVID-19 tak, aby dopady na zdraví studentů a učitelů ze strany univerzity nebyly téměř žádné, podařilo se realizovat výuku v náhradních podmínkách distanční výuky, aktivně jsme působili v rámci vysokoškolských institucí a MŠMT k podpoře návratu studentů zpět k přímé prezenční výuce na univerzitě v podmínkách chránících zdraví a životy studentů, učitelů i zaměstnanců.

Vážené senátorky a senátoři, dovolil jsem si s Vámi pohlédnout do období předchozích čtyř let naší univerzity, v přesvědčení, že tyto mimořádné výsledky, kterých se nám podařilo dosáhnout, samy dokládají úspěšnost naší cesty a podpořily tak můj zájem pokračovat v realizaci současných trendů rozvoje naší univerzity ve funkci rektora.

Velmi mne proto potěšilo, že jste mě někteří opět navrhli na funkci rektora pro další období. Chtěl bych za tuto nominaci poděkovat a přislíbit, že v případě mého zvolení rektorem bude univerzita rozvíjet současné trendy k dalšímu zkvalitňování výuky studentů, zvyšování kapacity výzkumné a publikační činnosti a k dalšímu zvyšování úrovně v poskytování odborné veterinární péče.

Jaké jsou tedy další cíle naší univerzity v nejbližších čtyřech letech?

Především, je nezbytné dokončit přípravu na mezinárodní akreditaci studijních programů Veterinární lékařství a Veterinární hygiena a ekologie a podat přihlášku k této akreditaci EAEVE pro rok 2023 a naplňovat mezinárodní indikátory kvality veterinárního vzdělávání. Tyto studijní programy reprezentují veterinární zaměření naší univerzity a vytváří úspěšný mezinárodní kredit naší alma mater.

Dále univerzita musí stabilizovat stávající studijní program Bezpečnost a kvalita potravin ve smyslu modernizace jeho obsahu a počtu studentů. Tento studijní program posiluje hygienicko-potravinářskou kvalitu naší univerzity. Absolventi se velmi dobře uplatňují a dále by mohli rozšířit počty našich absolventů působících u Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

Univerzita musí dále rozvíjet studijní program Ochrana zvířat a welfare. Tento studijní program zvýrazňuje začlenění naší univerzity do současných trendů zvyšování pozitivního pří-

stupu člověka ke zvířatům prohlubováním ochrany zvířat, dobrých životních podmínek zvířat a omezováním stresu a utrpení zvířat. Současná jednání univerzity se Státní veterinární správou by mohla otevřít absolventům cestu na pozice inspektorů ochrany a pohody zvířat u krajských veterinárních správ.

Cílem univerzity je také reagovat na současné trendy ohrožující stabilitu živočišných druhů a mající dopady na přírodu a životní prostředí zvířat a vedoucí k infekčním a parazitárním pandemiím a k ohrožení zdraví lidí přenosnými chorobami a zdravotně závadnými potravinami. V tomto smyslu univerzita předpokládá vytvoření nového studijního programu Zdraví živočichů a globální zdraví v přírodě i společnosti.

Požadavky veterinární praxe zejména zájmových zvířat vedou úvahy k nezbytnosti otevření studijního programu Veterinární asistent, který by měl napomoci k zkvalitnění veterinární praxe absolventy zaměřenými k podpoře soukromých veterinárních lékařů v jejich léčebně preventivní činnosti.

V doktorském vzdělávání univerzita bude realizovat nový systém oborů doktorských studijních programů a musí směřovat k posilování výzkumného zaměření tohoto studia.

V celoživotním vzdělávání je novou výzvou pro univerzitu zahájení realizace nového systému vzdělávání veterinárních lékařů působících v klinické praxi.

Ve výzkumné činnosti se univerzita musí zaměřit na podporu výzkumných provozů fakult, výzkumného centra CEITEC i nově připravovaného výzkumného ústavu univerzity a především pak na zvýšení počtu i kvality svých vědeckých publikačních výstupů dokládajících rozsah a úroveň výzkumné činnosti na univerzitě a jejichž hodnota vytváří kapacitní přístup k prostředkům na další výzkum.

V odborné činnosti je pro univerzitu zásadní modernizace klinických provozů a jejich klinického přístrojového vybavení pro výuku i poskytování veterinární péče pacientům univerzity.

Pro internacionalizaci univerzity musíme věřit ve zvládnutí pandemie Covid 19 alespoň v Evropě, aby univerzita mohla realizovat svůj program mobility pro studenty, ale i akademické pracovníky, pro něž má odložené finanční prostředky. Zásadní je pro univerzitu také podpora anglického studijního programu, který prostřednictvím absolventů vytváří pozitivní kredit naší univerzity v zahraničí a na naší univerzitě výrazně prohlubuje bilingvní prostředí vyžadované v kvalitních veterinárních vysokých školách v Evropě.

Ve výuce studentů univerzita směřuje k vyšším standardům výukové činnosti, kvality prostředí a biosecurity, než je obvyklé na národní úrovni.

U akademických pracovníků a ostatních zaměstnanců je zásadní aktualizace mzdového systému na univerzitě, zvýrazňujícího dosažené výsledky jednotlivců a případně i pracovních kolektivů.

V prostorovém, přístrojovém, materiálovém a administrativním zabezpečení činností na univerzitě je nezbytné podporovat sekundární charakter těchto činností ve smyslu jejich podpory primárnímu zaměření univerzity na vzdělávání, výzkum a odborné činnosti.

Na úrovni financování univerzity je jednoznačná nutnost multizdrojového financování činností univerzity na základě modelu daného univerzitními rozpočtovými pravidly a strukturovaného rozpočtu zvýrazňujícího určení prostředků z různých zdrojů k jejich různému účelu.

V oblasti spolupráce s Komorou veterinárních lékařů, Státní veterinární správou, ÚSKVBL, VÚVeL a dal-

Po vyhlášení výsledků tajného hlasování – pro prof. Nečase hlasovalo 17 členů akademického senátu a byl tak navržen prezidentovi republiky na funkci rektora na další období

šími směřuje univerzita v nejbližších dnech k založení Asociace veterinárních institucí AVIN posilující jednotnost a zejména veřejný kredit veterinární profese ve společnosti a tím také postavení veterinárních lékařů, našich absolventů i studentů na národní i mezinárodní úrovni.

V mezinárodní spolupráci se připravujeme v rámci EAEVE na období převzetí vedení skupiny 7 v roce 2023, kde naši univerzitu a univerzity dalších

středoevropských států musí v představení EAEVE reprezentovat naše univerzity představitelem se zkušenostmi z mezinárodních jednání.

V zaměření na historii a tradice univerzitu čeká v roce 2023 oslava 105 let její existence a i když předpokládáme připomenutí tohoto výročí v podstatně menším rozsahu, než bylo 100leté výročí univerzity, musí to být připomenutí důstojné a naši univerzitu odpovídajícím způsobem reprezentující.

Vážené senátorky a vážení senátoři, podařilo se nám v uplynulých čtyřech letech stabilizovat univerzitu a nasměřovat ji k jejímu dalšímu rozvoji, pojdme proto společně pokračovat v této úspěšné cestě rozkvětu naší alma mater. Ve smyslu současných voleb představitele univerzity věřím, že mne a můj program podpoříte k dalšímu rozvoji naší jedinečné a ve svém poslání výjimečné univerzity.

foto: S. Šmahelová, V. Večerek

Konference Ochrana zvířat a welfare 2021

Konferenci Ochrana zvířat a welfare zahájili prorektor univerzity prof. Večerek, děkanka fakulty doc. Tremlová a garantka konference prof. Voslářová

V loňském roce musela být konference Ochrana zvířat a welfare krátce před plánovaným termínem zrušena vzhledem k vyhlášení zákazu pořádání hromadných akcí, 27. ročník se tak omezil pouze na vydání sborníku příspěvků. V letošním roce se organizátoři vzhledem k pokračující nejisté situaci rozhodli pro uspořádání konference online, aby se neopakovala situace z předchozího roku a konference mohla proběhnout alespoň tímto způsobem. Online jednání konference bylo řízeno ze zasedací místnosti děkanátu FVHE VETUNI, odkud ve čtvrtek 7. října

ráno osobně zahájili 28. ročník konference představitelé univerzity a fakulty. Jako první k účastníkům promluvil prorektor Veterinární univerzity Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, který připomněl významné milníky v rozvoji ochrany a welfare zvířat i konference, u jejíhož zrodu stál. Po něm účastníky přivítala děkanka Fakulty veterinární hygieny a ekologie VETUNI doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. Představitelé dalších spolupřátel institucí se připojili na dálku. Ústřední ředitel Státní veterinární správy ČR MVDr. Zbyněk Semerád také pozdravil účastníky

konference nejen z řad veterinárních inspektorů a vyslovil politování, že konference nemohla proběhnout standardním způsobem, nezbyvá než věřit, že příští rok už to bude opět možné. Významným dlouholetým partnerem konference je také Ministerstvo zemědělství, za které v úvodu vystoupila vedoucí Oddělení ochrany zvířat MVDr. Petra Tomanová, Ph.D.

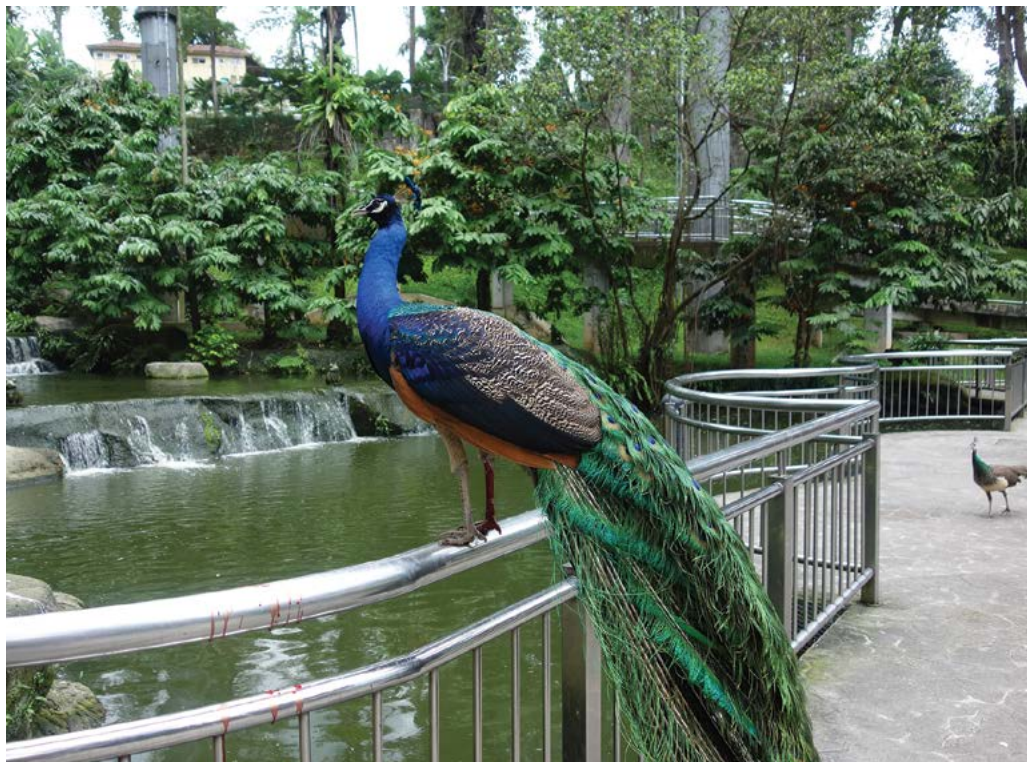
Prvním přednášejícím byl doc. RNDr. Jan Pluháček, Ph.D., který hovořil o managementu populací zvířat v zoologických zahradách. Jako vedoucí evropské plemenné knihy a koordinátor evropského programu pro chov hrocha obojživelného, ale i vědecký pracovník ZOO Ostrava a docent působící na Katedře biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity má s touto problematikou dlouholeté odborné i praktické zkušenosti. Vzhledem k významu této problematiky i pro studenty naší univerzity, zejména oboru Ochrana zvířat a welfare, ale i veterinárních oborů, byl následně v dalším týdnu uspořádán také samostatný seminář vedený doc. Pluháčkem, který se setkal s velkým zájmem studentů.

Dalších několik příspěvků se věnovalo otázkám welfare zájmových zvířat. MVDr. Monika Šebánková, Ph.D. (VETUNI) mluvila o příčinách a důsledcích působení stresu na welfare psů a možnostech snižování jejich stresové zátěže. Bc. Vladimíra Tichá zastupující Českomoravskou kynologii unii hovořila o opatřeních chovatelských klubů sdružených v ČMKU (FCI) směřujících k eliminaci dědičně podmíněných onemocnění a přehnaných exteriérových znaků, tedy chovu zdravých psů. Mgr. Veronika Vojtkovská (VETUNI) shrnula aktuální právní úpravu ochra-

Řada příspěvků na konferenci směřuje k hodnocení welfare zvířat v zoologických zahradách

ny koček v útulcích. Příspěvek vyvolal bohatou diskusi poukazující zejména na to, že opuštěným a toulavým kočkám je věnována mnohem menší péče a pozornost než v případě volně se pohybujících psů, přesto (nebo právě proto) že jejich počty jsou mnohem vyšší a populace volně se množících koček mohou být závažným problémem. MVDr. Simona Kovaříková, Ph.D. (VETUNI) mluvila o agresi mezi kočkami, která bývá častým problémem v domácnostech s více kočkami. Upozornila na to, že pro kočky není přirozené žít ve skupině tvořené nepříbuznými jedinci obou pohlaví, kteří spolu nevyrostají od mládí, a že přivedení nové kočky může významně narušit stabilitu i již ustálené skupiny. Mgr. Veronika Pokorná (VETUNI) prezentovala výsledky své diplomové práce zaměřené na sledování doby vylučování parvoviru ve výkalech psů po vakcinaci pomocí PCR. Výsledky statistické analýzy prokázaly, že během 14 dní po

Poranění u zvířat dokládá existující problém při zajišťování welfare zvířat

Prof. Svobodová přednáší na konferenci Ochrana zvířat a welfare

O problematice chovu zvířat v zoologických zahradách referoval doc. Pluháček

Příspěvek k welfare hospodářských zvířat přednesla doc. Pištěková

Dr. Hytychová referovala na téma welfare koní

vakcinaci množství vylučovaného viru v čase klesá a že virus je více vylučován u primovakcinovaných psů než u psů pravidelně vakcinovaných. Rozdíly však byly zjištěny i v množství vylučovaného viru v závislosti na použité vakcíně.

Do sekce věnované ochraně a welfare hospodářských zvířat byla zařazena přednáška doc. MVDr. Vladimíry Pištěkové, Ph.D. (VETUNI), která představila způsob hodnocení úrovně welfare nosnic podle protokolu AssureWel. Cílem britského projektu AssureWel bylo vytvořit praktický systém hodnocení welfare pro nejčastěji chovaná hospodářská zvířata v ekologickém zemědělství, hodnocení úrovně welfare vychází z výsledného stavu zvířat, kde se sleduje zdraví, projevy chování a psychický stav hodnocených zvířat. MVDr. Gabriela Lukešová (VETUNI) popsala možnosti využití infračervené termografie při hodnocení stresu i zdraví nejen hospodářských zvířat. V rámci hodnocení welfare zvířat představuje termografie neinvazivní metodu využívající měření změny povrchové teploty těla při působení akutních stresových faktorů.

Doc. MVDr. Martin Svoboda, Ph.D. (VETUNI) se věnoval poruchám chování u prasat v podmínkách velkochovu, tj. zejména agresivita při slučování skupin prasat, kanibalismus, puerperální neuróza prasnic a orální stereotypie včetně možných preventivních opatření. Prof. MVDr. Zdeňka Svobodová, DrSc. (VETUNI) v návaznosti na mediálně velmi sledovaný a dosud neuzavřený případ úhynu ryb v řece Bečvě v roce 2020 způsobený únikem kyanidů popsala účinky kyanidů na ryby a uvedla přehled havarijních úhynů ryb způsobených kontaminací kyanidy na území ČR v období let 1964 až 2020.

Odpolední program konference zahrnoval několik příspěvků týkajících se welfare koní prezentovaných veterinárními lékaři působícími na Klinice chorob koní VETUNI. MVDr. Libor Podojil se věnoval stanovení mykobioemu v dolních cestách dýchacích u koní s koňským astmatem moderními laboratorními metodami. Koňské astma je častou příčinou intolerance zátěže u sportovních koní středního věku a je jednou z hlavních příčin narušení pohody koní. MVDr. Andrea Kopecká ve svém příspěvku popsala výskyt

Konference sleduje domácí i zahraniční trendy v ochraně a pohodě zvířat

equinního sarkoidu, jeho závažnost a distribuci lézí s ohledem na welfare. Equinní sarkoid je nejčastěji nacházeným tumorem u koní a může významně ovlivnit jejich zdraví a pohodu. MVDr. Tařana Hytychová, Ph.D. se věnovala problematice dopingu koní, popsala látky, které jsou pro ovlivnění výkonu koní využívány, i postupy antidopingové kontroly sloužící k odhalení takových případů v praxi.

Poslední přednářka se týkala péče o hendikepované březí a laktující samice netopýřů rezavých (*Nyctalus noctula*) v zajetí. Mgr. Petr Linhart, Ph.D. (VETUNI) popsal případ úspěšného odchovu mláďat u březích samic netopýřů rezavých, které zůstaly v lidské péči při záchraně hibernující kolonie z rekonstruované budovy.

Díky vhodně zvolené výživě i péči se podařilo úspěšně odchovat všech 11 v zajetí narozených mláďat, která byla následně vypuřtěna.

Hladký průběh konference po technické stránce, technickou podporu a pomoc přednářejícím i účastníkům zajistil MVDr. Martin Hostovský, Ph.D. Registrovaní účastníci měli možnost se připojit přes Zoom, kde mohli diskutovat s přednářejícími prostřednictvím mikrofonu nebo chatu, jednání konference bylo navíc živě přenášeno také na YouTube. Galerie posterů byla zveřejněna na webových stránkách FVHE VETUNI. I když osobní setkání a diskuze v kuloárech jsme všichni postrádali, určité výhody nelze online konferenci upřít, zejména zpřístupnění obsahu širokému spektru zájemců

o problematiku ochrany a welfare zvířat včetně těch, kteří by se do Brna osobně nedostali. Přes Zoom se připojila více než stovka účastníků, dalších několik desítek sledovalo konferenci na YouTube. Nejistota ohledně realizace a účasti na konferencích v poslední době se však zcela jistě negativně promítla do omezení zahraniční účasti, kterou letos představovali pouze účastníci ze Slovenska. Přesto však věříme, že program konference nabídl pestrou škálu zajímavých a aktuálních témat prezentovaných formou online přednářky nebo elektronického posteru a publikovaných ve sborníku konference.

text: Eva Voslářová
foto: Jana Doleželová, Vladimír Večerek

ANIMAL WELFARE, VETERINARY ETHICS AND LAW AND COMMUNICATION SKILLS

VetNEST Summer School 2021

Prof. Voslářová přednáší na Mezinárodní škole o welfare zvířat

Nabídka letních škol určených studentům veterinárního lékařství a souvisejících oborů nově zahrnuje také možnost získání rozšiřujících znalostí a dovedností nad rámec běžné výuky na veterinárních fakultách v oblasti welfare zvířat, veterinární etiky a legislativy a komunikačních dovedností v této oblasti. V loňském roce musela bohužel být tato letní škola stejně jako řada dalších plánovaných aktivit zrušena z důvodu protiepidemických opatření omezujících cestování, proto se v letošním roce vzhledem k pokračující nejisté situaci organizátoři rozhodli uspořádat ji online. Program letní školy byl upraven, ne všechny aktivity lze realizovat distančně, ale přes-

to zahrnoval široké spektrum témat prezentovaných formou přednášek doplněných vždy také o interaktivní část, ve které si mohli účastníci ověřit své znalosti či schopnosti argumentace a samozřejmě prodiskutovat s přednášejícími své otázky. Online forma letní školy umožnila zapojení studentů, kteří by se možná osobně účastnit nemohli, navíc oproti původnímu plánu bylo umožněno přihlásit se i studentům mimo univerzity sdružené ve VetNEST (Veterinary Network of European Student and Staff Transfer).

Skupina účastníků letní školy pořádané ve dnech 28.–30. září 2021 tak zahrnovala pregraduální i postgraduální studenty veterinárních fakult

z 12 států Evropy i mimo ni (Irsko, Polsko, Maďarsko, Česká republika, Chorvatsko, Slovinsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina, Makedonie, Albánie, Turecko, Indie).

Letní škola byla pořádána ve spolupráci několika univerzit včetně naší, takže vybraní přednášející představovali odborníky působící na veterinárních fakultách a univerzitách v různých státech (Rakousko, Česká republika, Maďarsko, Chorvatsko a Makedonie).

Vzhledem k šířce probíraných témat byli zastoupeni nejen veterinární lékaři, ale například také právníci a filozofové, kteří se specializují na oblast ochrany a welfare zvířat.

Pohled na problematiku ochrany a welfare zvířat z různých aspektů vyplývajících z biologické podstaty zvířat, ale i právních a morálních norem byl účastníky velmi kladně hodnocen. Jednotlivé výukové moduly zahrnovaly základní koncepci studia welfare zvířat (prof. Vlatko Ilieski a Dr. Miroslav Kjosevski, Fakulta veterinární medicíny Univerzity sv. Cyrila a Metoděje Skopje), metody hodnocení welfare zvířat (prof. Eva Voslářová, Veterinární univerzita Brno), forenzní patologii (Dr. Szilvia Vetter a Dr. Mira Mandoki, Veterinární univerzita Budapešť), právní ochranu zvířat v zemích Evropské unie (prof. Kresimir Severin, Fakulta veterinární medicíny Univerzity Záhřeb) a veterinární etiku (prof. Herwig Grimm a Dr. Christian Dürnberger, Veterinární univerzita Vídeň).

V rámci mezinárodní školy se účastníci podíleli na řešení konkrétních pozitivních i negativních příkladů welfare zvířat

Příští ročník je připravován již jako plnohodnotná letní škola spojující teoretickou výuku s praktickou činností v učebnách i stájích, kdy bude možné demonstrovat a vyzkoušet si například hodnocení welfare zvířat pomocí různých indikátorů a protokolů v praxi. Pokud to aktuální situace umožní, bude se konat v 2. pol. srpna 2022 v rozsahu jednoho týdne v Ohridu v Severní Makedonii. Informace o způsobu přihlášení a získání finanční podpory pokrývající náklady na účast budou zveřejněny na stránkách letní školy <https://fvm.ukim.edu.mk/vetnest-summer-school/> i na stránkách naší univerzity. Zájemci z řad studentů obou fakult naší univerzity mohou získat finanční podporu pokrývající všechny náklady spojené s účastí na letní škole prostřednictvím projektu CEEPUS.

text: Eva Voslářová

foto: archiv Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství

Mezinárodní škola Welfare prohlubovala vzdělání účastníků v oblasti pohody zvířat

Přednáška o řízení populací zvířat v zoologických zahradách

PŘEDNÁŠKA O MANAGEMENTU ZOO POPULACÍ PŘILÁKALA VELKÉ MNOŽSTVÍ STUDENTŮ

Dne 11. října 2021 se na Veterinární univerzitě Brno uskutečnila přednáška pro studenty 2. ročníku oboru Ochrana zvířat a welfare v rámci předmětu Welfare zoozvířat a činnost zoologických zahrad, welfare zvířat cirkusů a činnost cirkusů na téma Management populací zvířat chovaných v zoologických zahradách, která přilákala dokonce i studenty z jiných ročníků a oborů studia VETUNI. Přednášku vedl doc. RNDr. Jan Pluháček, Ph.D., který působí na Katedře biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty Ostravské Univerzity, dále na oddělení Etologie Výzkumného ústavu živočišné výroby v Praze, a také jako vědecký pracovník v zoologické zahradě Ostrava, kde je evropským koordinátorem chovu tří druhů (hrocha obojživelného, siky

vietnamského a barasingy), a je členem evropské komise pro Evropské záchranné programy.

Z úst tohoto renomovaného odborníka tedy zazněla přednáška na velmi zajímavé téma, o evropských záchranných programech, které zaštiťuje Evropská asociace zoo a akvárií, o evropských plemenných knihách a celkově o chovu zvířat v zoologických zahradách, s cílem především upozornit na fakt, že jedním z hlavních cílů moderních zoologických zahrad je chránit druh a zajistit silnou životaschopnou základnu ohrožených druhů s možným cílem některé jedince navrátit do volné přírody, pokud je to reálné. Všechny tyto evropské programy jsou vedeny jako „společný přístup – one plan approach“ tedy ve velmi úzké spolupráci s nejprestiž-

nější ochranářskou organizací světa, Světovou unií pro ochranu přírody, respektive jejím Výborem pro přežití druhů (IUCN SSC). Zaznělo také, že se zoologické zahrady České republiky angažují nejenom v ochraně druhu ex-situ, tedy na území zoo, ale i in-situ, tedy v místě jejich přirozeného výskytu. Další aktivitou je například tzv. Tři koruny ze vstupu, kdy od listopadu 2021 z každé návštěvy putují na záchranu ohrožených druhů zvířat a rostlin přímo ve volné přírodě tři koruny! Je to tedy velká podpora záchranných projektů in-situ, do kterých je Zoo Ostrava zapojena.

Velkým tématem celé přednášky doc. RNDr. Jana Pluháčka, Ph.D. bylo řešení problematiky nadbytečných jedinců při chovu zvířat v zoo. Byla představena možná opatření, kte-

Přednášku vedl doc. RNDr. Jan Pluháček, Ph.D. z Ostravské univerzity

rými lze omezit reprodukci chovaných druhů, a tím omezit výskyt nadbytečných jedinců, mezi něž patří separace pohlaví, vytváření jednopohlavních skupin, omezení reprodukce pomocí antikoncepce, či pomocí vasektomie samců nebo trvalou kastraci a sterilizací. Bylo však upozorněno, že cílem zoologické zahrady je především chovat zdravé reprodukčně aktivní jedince, kteří jediní mohou být využitelní při budoucí záchraně ohrožených druhů zvířat. Upozornil na některé problémy, které vznikají, pokud je zvíře například dočasně omezeno na reprodukci na několik let. V případě některých druhů může separací dojít u samic k zástavě přirozeného cyklu, který se neobnoví ani při sestavení nové skupiny s novým samcem, což je pro zachování druhu velkým problémem. Obecně jsou na problematiku nadbytečných zvířat dva přístupy. Nechat projevovat přirozené chování, umožnit všem zvířatům pářit se a vyvést mláďata. Anebo omezit uměle reprodukci a zabránit tak nadprodukcii

mláďat, odchovávat tedy pouze takový počet mláďat, pro která mají zoologické zahrady místo, a nemuset pak řešit problém, co s nadbytečným zvířetem. Zatímco první přístup více zdůrazňuje welfare jednotlivce, ten druhý sleduje dnes bohužel upozaděné welfare druhu a respekt ke globální ochraně biodiversity. První přístup je upřednostňován laickou veřejností, druhý pak odbornou. Při uplatnění prvního přístupu dochází k ochuzování druhé kolekce zoologických zahrad, což lze dokumentovat na řadě případů v zoo v Severní Americe. Druhý přístup s sebou naopak nese řadu nečekaných výhod při výchově lidské populace k ekologii, zlepšuje welfare masožravců a je i výhodnější ekonomicky. Odborníci tak stojí před velkou výzvou, a to seznámit veřejnost s touto problematikou a vysvětlit jim, jaká je podstata chovu zvířat a záchranu druhů v zoologických zahradách.

Populace zoozvířat zvláště u některých druhů musí být regulována

text: Martina Volfová

foto: archiv Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství

K zdraví zvířat v zoologických zahradách přispívá prostředí odpovídající požadavkům welfare

VÝZKUM ZAMĚŘENÝ NA SOCIABILITU KOČEK V ÚTULKU REALIZOVANÝ NA VETUNI PREZENTOVAL SVĚTOVĚ UZNÁVANÝ MEZINÁRODNÍ POPULÁRNĚ NAUČNÝ ČASOPIS NEW SCIENTIST

Prestížní světový populárně naučný časopis New Scientist si vybral do svého čísla výzkum realizovaný Mgr. Vojtkovskou z Veterinární univerzity Brno

Problematikou welfare zvířat v útulcích se pracovníci současného Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství zabývají kontinuálně již téměř deset let, výsledky jejich výzkumu byly za tu dobu publikovány v řadě prestižních vědeckých časopisů.

Článek vydaný letos v Journal of Veterinary Behavior zaujal také re-

daktory populárně naučného časopisu New Scientist, kteří oslovili autorku Mgr. Veroniku Vojtkovskou, aby svůj výzkum představila také jejich čtenářům.

New Scientist byl založený v roce 1956 a postupně se stal celosvětově uznávaným časopisem přinášejícím nejnovější vědecké poznatky ze všech oblastí, dá se říci výběr z aktu-

álního vědeckého tisku. K jeho čtenářům, kterých je pravidelně přes 5 milionů, patří jak vědci, tak zájemci o vědu, kteří se zde mohou seznámit s novými poznatky a vývojem i mimo svoje hlavní zaměření. Navíc na základě zde publikovaného obsahu pak také často vznikají další články o vědeckých poznatcích objevující se v běžném tisku.

Výzkum Mgr. Vojtkovské, který byl v tomto časopise v listopadu představen, byl výsledkem dlouhodobého sledování chování koček přijatých do útulku se zaměřením na vývoj jejich chování vůči člověku (sociabilitu). Zajímavým zjištěním bylo to, že s dobou pobytu v útulku u koček nedocházelo ke zvyšování výskytu problematického chování (na rozdíl třeba od psů držených delší dobu v útulku), naopak dokonce i u koček, které se v době přijetí do útulku chovaly nepřátelsky až agresivně, se během pobytu v útulku jejich chování vůči člověku upravovalo pozitivním směrem. Mohlo však trvat i několik týdnů nebo měsíců, než k této změně chování mající výrazný dopad na adopční potenciál koček došlo. Faktory ovlivňující osvojování koček z útulku, jejich welfare a zdraví patří mezi další aspekty, kterým se Mgr. Vojtkovská v rámci svého doktorského studia na Veterinární univerzitě Brno věnuje, současně svoje aktuální poznatky zprostředkovává také studentům nejen v předmětu Welfare opuštěných zvířat a útulky pro zvířata.

text: Eva Voslářová
foto: Eva Voslářová

Prof. Ing. Voslářová, Ph.D. mezinárodním expertem EFSA pro welfare zvířat

Dopad vědeckých publikací se zpravidla hodnotí na základě citačního ohlasu. U výzkumu zaměřeného na welfare zvířat je však žádoucí, aby se nejnovější poznatky šířily nejen ve vědecké komunitě, ale aby mohly být využity při úpravě podmínek chovu a zacházení se zvířaty s cílem zvýšení úrovně jejich welfare. Toho se nejúčinněji docílí úpravou stávajících předpisů na ochranu zvířat, které by měly být v souladu se získanými zkušenostmi a vědeckými poznatky. Významnou roli při navrhování potřebných novelizací právních předpisů Evropské unie v oblasti welfare potravinových zvířat hraje Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA – European Food Safety Authority). Jeho posláním je poskytovat nezávislá vědecká stanoviska, vědeckou a technickou podporu pro činnost Evropského společenství ve všech oblastech, které mají přímý nebo nepřímý vliv na bezpečnost potravin a krmiv. Tyto oblasti jsou tematicky rozděleny do deseti vědeckých panelů, z nichž každý se specializuje na určitou oblast hodnocení rizik. Vědecký panel pro zdraví a pohodu zvířat (AHAW – Animal Health and Welfare Panel) poskytuje vědecké poradenství týkající se všech aspektů zdraví a welfare potravinových zvířat včetně ryb. Jeho členové při formulaci vědeckých stanovisek a doporučení vycházejí zejména z aktuálních vědeckých publikací. Fakt, že výsledky výzkumu v oblasti welfare hospodářských zvířat realizovaného pracovníky současného Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství FVHE VETUNI jsou často násled-

ně zahrnuty do vědeckých stanovisek EFSA, dokládá aktuálnost řešených témat a význam získaných poznatků. V posledních letech byly studie publikované pracovníky naší univerzity využity např. při zpracování vědeckého stanoviska hodnotícího porážení drůbeže (2019), usmrcování drůbeže pro jiné účely než porážku (2019), welfare prasat při porážce (2020), welfare skotu při usmrcování (2020), omračování a porážku králíků (2020).

Pro řešení jednotlivých témat a zpracování vědeckých stanovisek EFSA vytváří pracovní skupiny, do nichž jsou jmenováni kromě stálých členů panelu také další mezinárodně uznávaní experti zabývající se danou problematikou. Všichni členové těchto těles byli jmenováni na základě otevřeného výběrového řízení posuzujícího jejich vědecké zkušenosti včetně zkušeností s hodnocením rizik a peer-review a také jejich publikační činnost. V současné době pracuje v rámci Vědeckého panelu pro zdraví a pohodu zvířat několik pracovních skupin zabývajících se agendou „Welfare Farm to Fork“, tedy všemi aspekty welfare potravinových zvířat souvisejícími s jejich chovem, přepravou i porážením. Členkou pracovní skupiny zaměřené na welfare zvířat při přepravě je od roku 2020 také prof. Ing. Eva Voslářová, Ph.D. působící na Ústavu ochrany a welfare zvířat a veřejného veterinárního lékařství FVHE VETUNI. Tato pracovní skupina se schází pravidelně 1-2x měsíčně a její činnost směřuje k vydání vědeckého stanoviska kriticky hodnotícího aktuální podmínky přepravy zvířat a jejich

Prof. Voslářová působí jako mezinárodní expert EFSA pro welfare zvířat

současnou právní úpravu na úrovni Evropské unie. Stanovisko bude současně obsahovat podrobný popis rizik a jejich dopadů na zvířata včetně návrhu a popisu indikátorů pro hodnocení welfare zvířat při přepravě, způsobu jejich hodnocení a preventivních a nápravných opatření. Také toto stanovisko se bude opírat o množství studií objektivně analyzujících různé faktory ovlivňující welfare zvířat při přepravě, které byly v předchozích letech realizovány na VETUNI.

text: V. Večerek
foto: V. Večerek

Spolupracujeme s Ukrajinou

Při přípravě mezinárodního workshopu o výzkumu vzácných dravců luňáků, který organizoval Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat v Lanžhotě v r. 2019 jsme začali komunikovat také s účastníky ze západní Ukrajiny Mykolou Skyrpanem a Mykhailo Franchukem. Tím začala spolupráce těchto zoologů a později ještě zoologa Maxima Vysochina z východní Ukrajiny s Centrem telemetrických studií Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat. Spolupráce, která se odehrává v terénu, v přírodě

Ukrajiny a ve světě elektromagnetického vlnění. Výzkum Centra telemetrických studií je metodicky založen na trvalém sledování časoprostorových aktivit zkoumaných savců a ptáků prostřednictvím GPS/GSM/GPRS vysílaček. Jedno z výzkumných témat je zaměřeno na luňáky, kteří se živí často zdechlinami (plní tak sanitární funkci v přírodě) a také různými zbytky ze skládek komunálního odpadu. Společně s racky a příp. i jinými druhy ptáků se tak mohou podílet na cirkulaci patogénů v prostředí. Luňák červený

je vzácný dravec vyskytující se zejména v Evropě. Luňák hnědý patří k nejrozšířenějším dravcům světa a vyskytuje se v sedmi subspeciích v Eurasii, Africe a Austrálii. V rámci činnosti Centra telemetrických studií jsme zkoumali luňáky obou druhů v různých zemích Evropy a také na ruské Sibiři.

Biologickou pozoruhodností je vzájemná hybridizace mezi luňáky červenými a luňáky hnědými, přičemž potomci smíšených párů jsou plodní a mohou se zapojit do reprodukce. Dosud bylo popsáno pár desítek smí-

Výzkumná skupina v r. 2018 (z VETUNI Prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., uprostřed, PharmDr. Petr Podzemný, Ph.D., vpravo)

Výšetřování a značení mláděte káně lesní ruské v Krajiněm parku Kramatorsk v r. 2021

šených párů, zejména v Německu, kde je hustota obou druhů luňáků relativně vysoká. U nás jsme hnízdění smíšeného páru zaznamenali v r. 2013 na Hodonínsku. Díky sledování telemetricky značených luňáků jsme objevili další smíšený pár na východním Slovensku a právě kolegové Skyrpan

a Franchuk nás informovali o takovém smíšeném páru na západní Ukrajině nedaleko Lvova. Tato jejich informace byla impulzem pro další výzkumnou spolupráci. Je totiž dobře známá migrační strategie luňáků červených, kteří buď zůstávají celoročně v oblastech svého hnízdění nebo se na zimu

přesouvají do jižní Evropy a zimují v oblastech od Iberského poloostrova přes jižní Itálii až po Řecko. Luňáci hnědí hnízdící ve střední Evropě naproti tomu na zimu Evropu pravidelně opouštějí a zimují až v subsaharské Africe v oblastech od Senegalu po Etiopii. Jakou migrační strategii mají

Hybridní mláďata luňáka červeného a luňáka hnědého na hnízdě u Lvova v r. 2018

hybridů těchto dvou druhů? To se dosud neví, ale ideální příležitostí, jak to zjistit, je osadit vysílačkami hybridní mláďata na hnízdech a dále je sledovat.

Právě osazení vysílačkami hybridních mláďat na hnízdech u Lvova v letech 2018, 2019 a 2021 bylo hlavním cílem terénních expedic pracovníků a studentů Centra telemetrických studií. Deset mláďat z hnízda smíšeného páru bylo označeno a jejich sledování už tušíme, jaké migrační chování mají tito hybridní jedinci. Na zevšeobecnování je ale ještě brzy. Mimo tyto ptáky jsme vysílačkami na Ukrajině

označili i jedince luňáka hnědého, motáka pochopa a káně lesní ruské. Luňáka hnědého a káni lesní ruskou až na východě Ukrajiny v Národním parku Dvorichnaya (Charkovská oblast) a Krajiněm parku kolem Kramatorska v Doněcké oblasti.

Západ Ukrajiny nám připomněl společnou historii této oblasti s historií naší. Tím známějším je připojení Zakarpatské oblasti Ukrajiny k nově vzniklému Československu v r. 1919 (jako Podkarpatská Rus), které epizodně trvalo pouze do r. 1938, ale je námi Čechy často nostalgicky vzpo-

mínáno. Za dob Rakousko-Uherska byla ovšem podstatná část západní Ukrajiny součástí tohoto našeho státního útvaru jako Rakouská Halič (od r. 1772 do r. 1918) s hlavním městem Lemberkem (dnešní Lvov). Odkaz společné ať již Rakousko-Uherské nebo Československé historie je zde stále patrný a navozuje společně se srdečností místních obyvatel pocit širšího domova. Ve Lvově je také jedna z ukrajinských veterinárních fakult. S jejími dvěma absolventy, kteří se věnují záchraně hendikepovaných volně žijících zvířat v privátní záchrané sta-

Terénní práce v Národním parku Dvorichnaya, Charkovská oblast, 2019 (z VETUNI Bc. Jan Škrábal s mládětem orla nejmenšího)

nici nedaleko Lvova, jsme měli letos v červenci družný společenský večer.

Východ Ukrajiny má ráz již podstatně jiný – stovky kilometrů rovina, rovina, rovina s nedozírnými poli obilovin a slunečnice. Ano toto je obilnice Evropy, jak se Ukrajině také říká. Ukrajina má totiž nejkvalitnější černozem a zároveň jí má hodně. Obdělává se více než polovina jejího území – téměř 400 tisíc kilometrů čtverečních zemědělské půdy, což je rozloha odpovídající skoro pětinašobku Česka. Při našem pobytu v Kramatorsku a jeho okolí v Doněcké oblasti na území pod kontrolou ukrajinské vlády jsme zaznamnali jen málo pozůstatků po bojích, které zde probíhaly ještě před šesti lety. Místní obyvatelé byli srdeční a snaží se svou komunitu budovat. Pro domy na venkově bylo typické a zřejmě válečně příznačné, že byly téměř uniformně obehnané vysokými neprůhlednými ploty.

Do života na Ukrajině jsme třikrát nahlédli (2018, 2019 a 2021). Máme pocit, že se ekonomika zlepšuje, že se intenzivně buduje silniční infrastruktura (nyní pozoruhodně ve spolupráci s tureckými stavebními společnostmi) a že místní obyvatelé jsou sebevědomější a víc „ukrajinští“. Jejich ochota

Výzkumná skupina v r. 2021 (zleva Maxim Visochin, zoolog Kramatorského krajinného parku a z VETUNI prof. MVDr. Ivan Literák, CSc., Mgr. Šimon Krejčí a Radek Zeman)

Kramatorsk, před šesti lety zde probíhaly boje mezi Ukrajinskou armádou a separatisty z Doněcké lidové republiky

ta mluvit ruštinou se snižuje, jednoznačně preferují ukrajinštinu, a to i na východě. V angličtině mají zatím rezervy, ale snaží se (alespoň v některých ubytovacích zařízeních). Potřebu zvládnout angličtinu pro komunikaci v mezinárodních týmech si uvědomují vědecktí pracovníci, s kterými jsme spolupracovali. Ukrajina je velká země

s 41 miliony obyvatel a obrovským potenciálem do budoucna. Pro vědeckou spolupráci včetně oblasti biomedicíny lze vidět řadu příležitostí, které bychom jako bohatší Evropané mohli a měli podpořit.

text: Ivan Literák, Jan Škrábal, Šimon Krejčí
foto: autoři a Hynek Matušík

Historie udělování zlatých promocií od roku 1968

Zlaté diplomy 2021

Setkání účastníků zlatých promocií na Ústavu dějin veterinárního lékařství

Udělování tzv. zlatých diplomů se koná na naší alma mater již od roku 1968, vždy po padesáti letech od promoce.

V roce 1971 ukončili na Vysoké škole veterinární v Brně studium 102 absolventi. Na slavnostní akt 14. září 2021 přijelo se svými rodinnými příslušníky a přáteli 29 z nich.

Tato slavnost je vnímána jako projev uznání a vděku našim absolventům za jejich dosavadní celoživotní odbornou a společenskou činnost u nás i v zahraničí a rovněž jako vyjádření sounáležitosti jubilantů s naší univerzitou.

Založením výstavy dokumentů a společných fotografií „zlatých“ promocií od roku 1968 chceme připomínat historii této na vysokých školách ojedinělé akce, které je ze strany univerzity věnována náležitá pozornost.

Slavnostní den začal dopoledne společným setkáním všech účastníků v Ústavu dějin veterinárního lékařství, kde byli seznámeni s průběhem a organizací celého dne.

Prof. Doubek seznamuje účastníky s historií a současností univerzity

Prohlídka areálu s koňským spřežením

Slavnostní obřad Zlatých promocií

Účastníci Zlatých promocií

Společné foto účastníků Zlatých promocií

Při následné prezentaci prof. Jaroslava Doubka byli přítomni seznámeni s historií a zejména současností univerzity.

Během dopoledne využili mnozí z oslavenců připravené koňské spřežení k prohlídce areálu školy.

Hlavní slavnostní obřad předávání „zlatých“ diplomů se konal v odpoledních hodinách v aule Veterinární univerzity Brno.

Promotorem prof. Jaroslavem Doubkem byli stručnou charakteristikou představeni jednotliví absolventi a z rukou prorektora prof. Vladimíra Celera a děkana doc. Michala Crhy převzali „zlatý“ diplom.

Za přítomné absolventy vystoupil MVDr. Vladimír Štěpánek. Poděkoval vedení univerzity, veterinárních fakult a pracovníkům Ústavu dějin veterinárního lékařství za přípravu a pozvání na „zlatou“ promoci. Zavzpomínal na roky brněnského studia, poděkoval blízkým za podporu v obtížném studiu, a nakonec popřál všem přítomným hodně zdraví.

Promotorem Zlatých promocií byl již tradičně prof. Doubek, diplomy účastníkům předávali prorektor prof. Celer a děkan FVL doc. Crha

Na závěr se proděkan MVDr. Jan Chloupek připojil ke gratulantům a slavnostní obřad ukončil.

Po návratu do svých domovů řada absolventů vyjádřila své pocity a po-

děkování organizátorům za velmi zdařilou akci.

text: Karel Kovařík, Jaroslav Doubek
foto: A. Krátký

FOTO Z PROSTŘEDÍ VETERINÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

1. místo: Anatomie – jeden z pilířů veterinární medicíny a výzkumu – Pračková

REDAKCE ČASOPISU VITA
UNIVERSITATIS VYHLAŠUJE
VÝSLEDKY SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ
FOTOGRAFII

1. místo:
Anatomie – jeden z pilířů veterinární medicíny a výzkumu – Pračková
2. místo:
Peruánský naháč ve výuce – Podařilová
3. místo:
Lockdown – Voslářová

Fotografie budou oceněny cenou rektora.

Redakce blahopřeje oceněným a současně vyslovuje poděkování všem soutěžícím v Kategorii veterinární vzdělávání za fotografie přibližující vnímání prostředí vzdělávání orientovaného na ochranu, welfare a nemoci zvířat.

2. místo: Peruánský naháč ve výuce – Podařilová

3.

3. místo: Lockdown – Voslářová

Radost – první školní den semestru na cvičeních v laboratoři – Kvasničková

Výuka v plemenařské stanici – Voslářová

Mládě sovy pálené připraveno k dalšímu kroku reintrodukce druhu – Vežerková

Záchrana dravce z terénu – Stonawská

FOTO Z PROSTŘEDÍ VETERINÁRNÍHO VÝZKUMU

1. místo: Výzkum nemocí netopýrů – *Rhinolophus ferrumequinum* – vrápenec velký – letní kolonie – samičky a jejich mláďata – Pikula

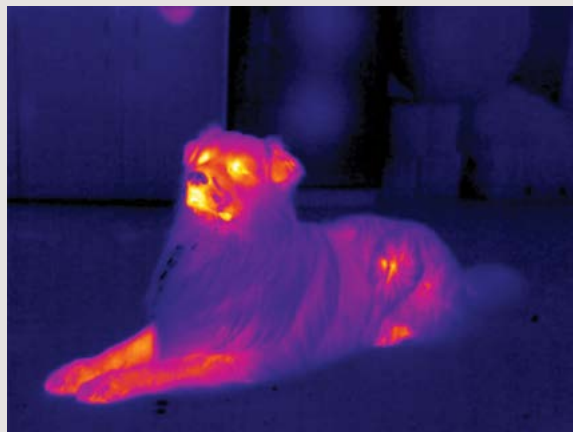
REDAKCE ČASOPISU VITA
UNIVERSITATIS VYHLAŠUJE
VÝSLEDKY SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ
FOTOGRAFII

1. místo:
Výzkum nemocí netopýrů – *Rhinolophus ferrumequinum* – vrápenec velký – letní kolonie – samičky a jejich mláďata – Pikula
2. místo:
Neinvazivní monitoring – termokamera a odběr slin u králíka – Lukešová
3. místo:
Telemetrie supa hnědého – Večerková

Fotografie budou oceněny cenou rektora.

Redakce blahopřeje oceněným a současně vyslovuje poděkování všem soutěžícím v Kategorii veterinární vý-

zkum za krásné a inspirativní fotografie z prostředí vědecké činnosti zaměřené na zvířata, jejich pohodu a zdraví.

Ve veterinární medicíně má infračervená termografie mnoho možností využití – například k hodnocení stresu zvířat, jejich emocí a zdraví – Lukešová

2.

2. místo: Neinvazivní monitoring – termokamera a odběr slin u králíka – Lukešová

Etologie – enrichment – Svobodová

Soustředit se na detaily je v oblasti veterinárního výzkumu důležité a co okem nevidíme, tam pomůže mikroskop – Pečová

3.

3. místo: Telemetrie supa hnědého – Večerková

Reintrodukce orlosupa bradatého v Bulharsku – Stonawská

FOTO Z VETERINÁRNÍ PRAXE STUDENTŮ

1. místo: Každodenní ošetření čápů bílých a jejich vypouštění do volné přírody – Stonawská

REDAKCE ČASOPISU VITA
UNIVERSITATIS VYHLAŠUJE
VÝSLEDKY SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ
FOTOGRAFII

1. místo:
Každodenní ošetření čápů bílých a jejich vypouštění do volné přírody – Stonawská

2. místo:
Sirotek mláděte geparda krátce po odebrání pytlákům Somalilandskou policií a převzetí CCF (Cheetah Conservation Fund) – Haláková

3. místo:
Nedočkávaný pacient – Svobodová

Fotografie budou oceněny cenou rekтора.

Paralelný vesmír, kde mám svojho pomocníka i pacienta – Kyselová

Redakce blahopřeje oceněným a současně vyslovuje poděkování všem soutěžícím v Kategorii z veterinár-

ní praxe studentů za působivé přiblížení studentské praxe mezi zvířaty a pacienty.

2.

2. místo: Sirotek mláděte geparda krátce po odebrání pytlákům Somalilandskou policií a převzetí CCF (Cheetah Conservation Fund) - Haláková

3. místo: Nedočkávaný pacient - Svobodová

3.

Tak jak pak to tam máme - Svobodová

Dokrmování mláděte veveryky obecné - Večerková

Asi, veterinární péče přichází - anonym

FOTO ZE STUDENTSKÉHO ŽIVOTA

1. místo: Kamarátstvo, snažíme sa podporovať sa pri štúdiu, pomôcť, a v ťažkej chvíli sa navzájom povzbudiť – Kyselicová

REDAKCE ČASOPISU VITA UNIVERSITATIS VYHLAŠUJE VÝSLEDKY SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ FOTOGRAFII

1. místo:

Kamarátstvo, snažíme sa podporovať sa pri štúdiu, pomôcť, a v ťažkej chvíli sa navzájom povzbudiť – Kyselicová

2. místo:

Radost – poslední den bakalářského studia, s diplomem v ruce se rozloučím s naším krásným koněm Ardem a odcházím na prázdniny – Kvasničková

3. místo:

Pes, nejlepší přítel člověka – studium veterinárního lékařství je v určitých situacích velmi obtížné a naši čtyřnozí kamarádi jsou velkou psychickou podporou – Bačová

Fotografie budou oceněny cenou rektora.

Redakce blahopřeje oceněným a současně vyslovuje poděkování všem soutěžícím za originální fotoztvárnění momentů studentského života.

Šlofik o obědové přestávce – Večerková

2.

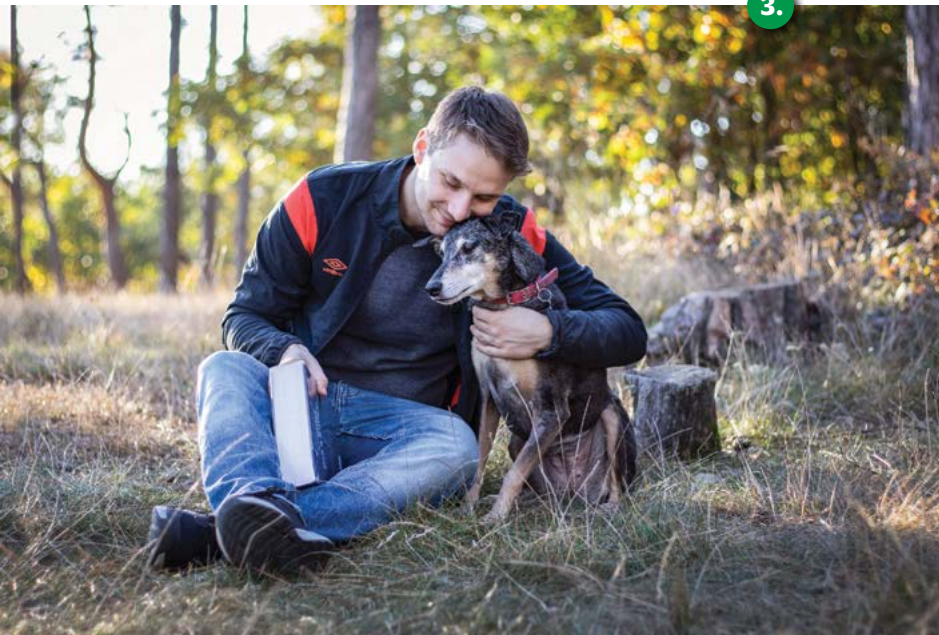

2. místo: Radost – poslední den bakalářského studia, s diplomem v ruce se rozloučím s naším krásným koněm Ardem a odcházím na prázdniny – Kvasničková

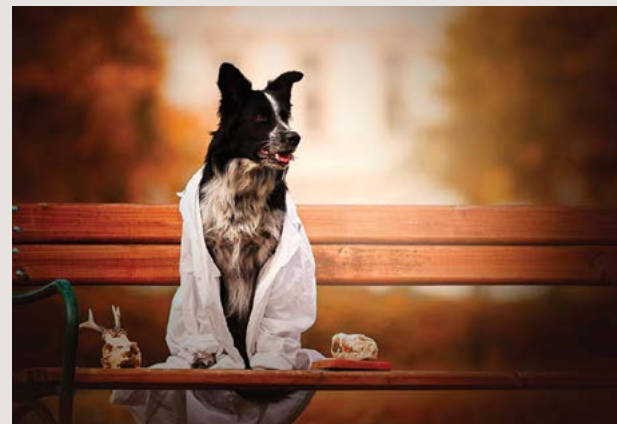

Studentské prázdniny – Svobodová

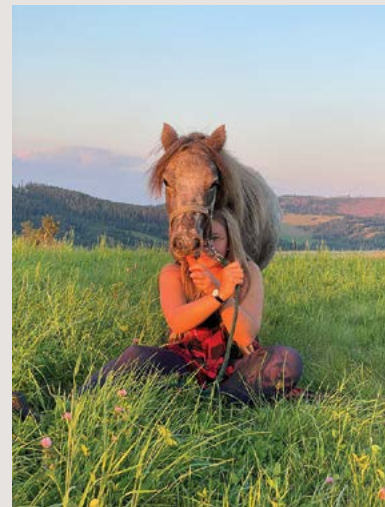
3.

3. místo: Pes, nejlepší přítel člověka – studium veterinárního lékařství je v určitých situacích velmi obtížné a naši čtyřnozí kamarádi jsou velkou psychickou podporou – Bačová

Veterinární dogtorka aneb Jak vidí studium na veteríně naši čtyřnozí mazlíčci – Šimečková

Krásné chvíle studentského života – Svobodová

FOTO VZTAHU ČLOVĚK A ZVÍŘE

1.

1. místo: Výukou k důvěře a lásce mezi člověkem a zvířetem, která nemusí být vždy viditelná len u pet zvířat ale aj takto nezvyčajne u zvířat hospodárskych – Kyselová

REDAKCE ČASOPISU VITA
UNIVERSITATIS VYHLAŠUJE
VÝSLEDKY SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ
FOTOGRAFII

1. místo:

Výukou k důvěře a lásce mezi člověkem a zvířetem, která nemusí být vždy viditelná len u pet zvířat ale aj takto nezvyčajne u zvířat hospodárskych – Kyselová

2. místo:

Mít rád všechna zvířata – nejen ta, co jsou naším společníkem – Svobodová

3. místo:

Praxe v Chile – valášek Castaño se o proceduru léčby hniloby kopyt zajímal s očividným záplem – Švomová

Fotografie budou oceněny cenou rektora.

Redakce blahopřeje oceněným a současně vyslovuje poděkování všem za krásné ztvárnění hlubokého vztahu mezi člověkem a zvířaty.

Kůň, nejlepší přítel člověka – Pospíšilová

2.

2. místo: Mít rád všechna zvířata - nejen ta, co jsou naším společníkem - Svobodová

Kocůrik Steveo Speedwagon, adoptovaný počas obdobia koronavírusu mi bol veľkou oporou a motiváciou pro štúdium - Kyselicová

3.

3. místo: Praxe v Chile - valášek Castaño se o proceduru léčby hniloby kopyt zajímal s očividným záplem - Švomová

Důvera a láska – Kyselová

S tímhle až na konec světa. Můj pes Aron, s nímž mám již 11 let vztah bez mráčku. V roce 2017 jsme spolu podnikli poutní cestu do Santiaga de Compostela – Švomová

Důverný vztah našho psa so všetkými členmi rodiny – aj tými najmenšími – Kyselová

Štěně stafordširského bulteriéra, které dodnes vyhledává náruč mé maminky, ve které se cítí bezpečně a doma – Kredbová

Na dotek – Štanclová

Úžasní lemuři kata – Volfová

VYHLÁŠENÍ BÁSNICKÉ SOUTĚŽE

Redakce časopisu Vita universitatis vyhláší soutěž o nejlepší verše
pro studenty univerzity, akademické pracovníky a další zaměstnance univerzity

a to v kategoriích:

- ▶ verše z prostředí veterinárního vzdělávání
- ▶ verše z prostředí veterinárního výzkumu
- ▶ verše ze vztahu člověk a zvíře
- ▶ verše z veterinární praxe studentů
- ▶ verše ze studentského života

Tři nejlépe vyhodnocené básně v každé kategorii budou uveřejněny v časopise Vita universitatis a oceněny cenou rektora.

Verše v souboru ve formátu Word (rozsah veršů není omezen, tj. od 2 řádků po jednu i více stran) zasílejte e-mailem na adresu kopeckape@vfu.cz od 1. 12. 2021 do 1. 7. 2022. Soubor označte příjmením a dále číslem

studenta (studenti) nebo číslem ústavu nebo kliniky nebo pracoviště (zaměstnanci). Verše můžete (není nutné) doplnit několikaslovným vyjádřením pointy veršování.

Zasláním veršů současně autor poskytuje autorský souhlas k uveřejnění veršů pro potřeby časopisu Vita universitatis nebo pro potřeby univerzity.

Redakce časopisu

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární univerzity Brno
ISSN 1803-3830

